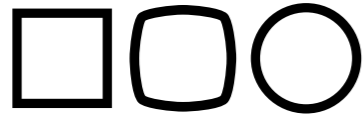

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

KRITINIS MAŠTYMAS

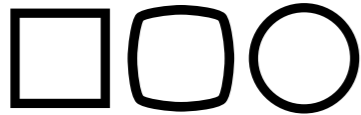

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

KRITINIS MAŠTYMAS

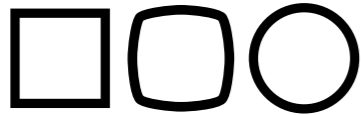
- Savarankiškas mąstymas, kvestionuojantis ir vertinantis idėjas bei sprendimus.
- Patirčių, perspektyvų, procesų refleksija ir sprendimų priėmimas.

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

„Kritinis mąstymas gali būti apibrėžtas kaip procesas, kuriame tikriname teiginius ir argumentus ir nusprendžiame, kurie turi vertę, kurie išties pagrįsti, kurie ne. Kitais žodžiais, kritinis mąstymas yra atsakymų paieška, tyrinėjimas.“

V. R. Ruggiero

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

„Kritinis mąstymas - tai nuoseklus reflektyvus mąstymas, kuriuo siekiama spręsti, kuo tikėti ir kaip elgtis. Jis geriausiai suprantamas kaip mąstančiojo gebėjimas permąstyti ir vertinti savo paties mąstymą. Kitaip tariant, kritiškai mąstantis paklaus, ar tikrai tai tiesa? Iš kur tai žinai? Parodyk man įrodymus. Ar šie įrodymai yra patikimi?“

Jon Warner
(knygos „Kritinis mąstymas“ autorius)

KRITINIO MĄSTYMO EIGA

- 1. Tyrinėjame:** ieškome ir randame patikimų ir pakankamai įrodymų, padedančių atsakyti į klausimą:
 - Kuriame tyrinėjimui palankią erdvę: pagarba, nuomonių įvairovės priėmimas, atvirumas skirtingoms patirtims.
 - Atskiriame faktus nuo nuomonių. Tikrinamės faktų tikrumą ir nuomonių pagrįstumą.
 - Ieškome patikimų informacijos šaltinių. Esame atviri skirtingiems informacijos šaltiniams ir skirtingoms nuomonėms.
- 2. Interpretuojame:** suprantame, ką šie įrodymai reiškia; diskutuojame ieškodami labiausiai pagrįstos interpretacijos.
- 3. Sprendžiame:** susiformuluojame logiškai pagrįstą išvadą.

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

ATSAKINGAS NUOMONĖS FORMAVIMAS

1. Suprantame, kaip formuojasi nuomonė:

Nekritiška, automatinė būseną	Kritinio mąstymo būseną
Patiriu	Patiriu
Leidžiu atsirasti nuomonei	Tyrinėju reiškinį, patyrimą
Fokusuojuosi į informaciją, kuri palaiko nuomonę	Atsižvelgiu į alternatyvias nuomones
Įsitvirtinu nuomonėje	Sprendžiu, kuri nuomonė labiausiai pagrįsta

KRITINIO MĄSTYMO ĮPROČIAI

Tyrinėjimas

- Kelia klausimus, domisi, smalsauja.
- Renka duomenis iš skirtingų šaltinių, tikrina šaltinių patikimumą.
- Atskiria faktus ir nuomones. Tikrina faktų tikrumą, nuomonių pagrįstumą.
- Identifikuoja, ko nežino, kur trūksta duomenų.

Argumentuotas sprendimas

- Priima sprendimą, remdamasis loginiais, moraliniais, etiniais, estetiniais argumentais.
- Formuoja savo nuomonę, tyrinėdamas reiškinį, ne tik remdamasis mąstymo įpročiais ir emocijomis.
- Reflektuoja, neskubėdamas su išvadomis ir vertinimu.
- Suvokia savo sprendimo ribotumą (laikinumą, pritaikymo ribas)

Interpretavimas

- Analizuoja ir interpretuoja duomenis, suteikia jiems kontekstą ir prasmę.

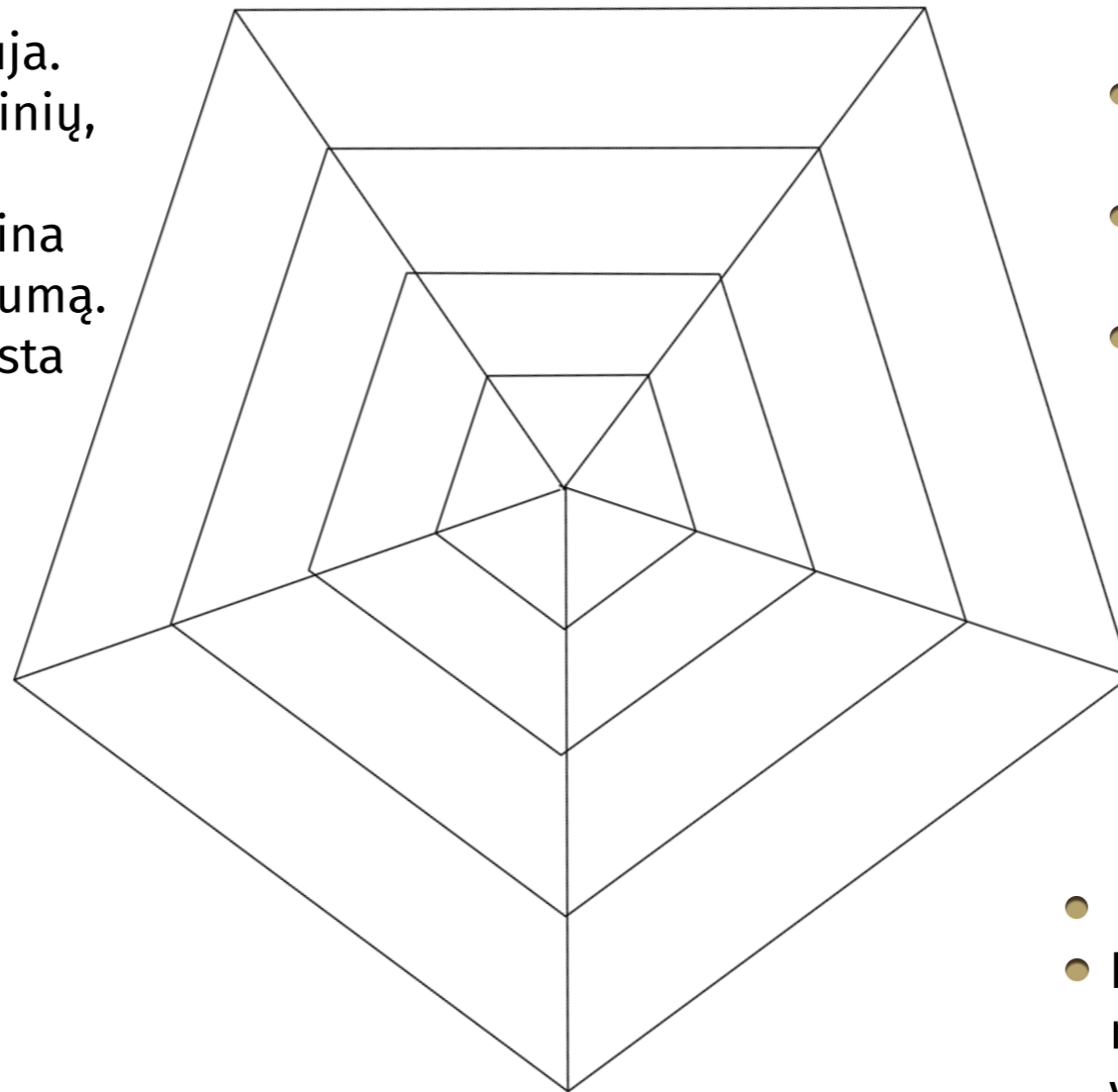
Atvirumas

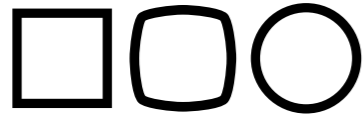
skirtingoms perspektyvoms

- Kuria atvirą lygų pagarba ir dialogu pagrįstą santykį
- Domisi skirtingomis perspektyvomis, jų kilme.
- Identifikuoja ir sulygina skirtingas perspektyvas

Savo mąstymo suvokimas ir organizavimas

- Drįsta savarankiškai mąstyti.
- Permąsto, suvokia savo mąstymo pagrindą - nuostatas, vertybes, principus.
- Atpažįsta neveikiančias taisykles, nuostatas ir jas keičia.
- Reflektuoja savo mąstymo veiklą, priimtus sprendimus.
- Yra atviras pakeisti savo nuomonę.

KŪRYBINĒS
JUNGTYS

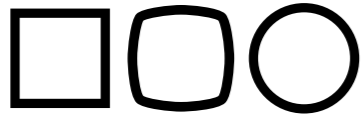
KRITINĒ MĀSTYMA UGDANČĪOS VEIKLOS

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

RINKTI DUOMENIS IR ANALIZUOTI REIŠKINIUS

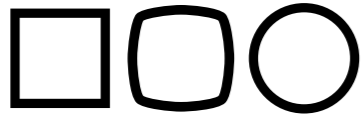
- Ieškoti skirtingų informacijos šaltinių, vertinti šaltinių patikimumą tyrinėjamame klausime, sulyginti juose gautą informaciją.
- Susipažinti su pirminiais šaltiniais tiesiogiai.
- Rinkti duomenis, juos analizuoti, formuluoti argumentuotas išvadas.
- Atskirti nuomones nuo faktų, tikrinti faktų tikrumą ir nuomonių pagrįstumą.

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

POKALBYJE IR DISKUSIJOJE:

- Kurti dialogą, atvirą skirtingoms nuomonėms.
- Mokyti kelti svarbius ir įdomius, kviečiančius susimąstyti klausimus.
- Organizuoti diskusija, kurios tikslas geriau suprasti tikrovę, (kvestionavimas „savaime suprantamų“ dalykų, siekiant suprasti kokia yra tiesa).
- Įgyvendinti realias apklausas, tikrinantis savo turimas prielaidas.
- Organizuoti debatus, diskusijų klubą, diskutuoti pagal taisykles ir argumentuojant savo nuomonę.
- Žaisti spaudos konferenciją, iš anksto kažkam ruošiant pranešimą, o kažkam klausimus.

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

TIRIANČIOS VEIKLOS:

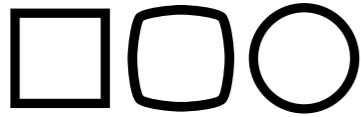
- Žaidimas „mokslininkais“, „detektyvais“, „žurnalistais“ įtraukiant duomenų rinkimą, jų analizavimą išvadų formulavimą.
- Analizuojant pjesę ar spektaklį personažo veiksmų ir logikos analizė: Ką jis daro? Ką jis sako? Ko jis siekia? Kaip jį vertina kiti veikėjai?
- Meno kūrinio analizė: Kas vyksta paveiksle? Ką matome paveiklėse, kad tai teigiame? Kaip jis mus veikia? Kokie dalykai kurią šį poveikį?
- Politinės, reklaminės ar kitos žinutės analizė: Kokio poveikio siekiama? Kokiomis priemonėmis?
- Kito laikmečio, kitos kultūros analizė, įvardinimas kaip skirtingi reiškiniai atrodo iš kitos perspektyvos, kuo skiriasi nuo mano turimos? (Pvz. vergija, moterys neturi balso teisės ir t.t.)

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

KŪRYBINĖS VEIKLOS:

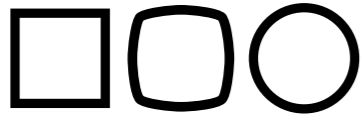
- Falsifikuotų istorijų, menamosios dokumentikos (mocumentary), manipuliacijos kūrimas.
- Paveikių žinučių kūrimas, panaudojant skirtingas medijas, įvardinant, kokio tipo žinutės gali paveikti mane ar mus, šio ar kito laikmečio žmones.
- *Fake news* kūrimas.
- Teatre, vaizduojamam mene, istorijoje etc. - istorijos pasakojimas, suvaidinimas, išpiešimas iš skirtingų personažų perspektyvos.
- Darbas su užduotimis, kurios turi kelis ir daugiau sprendimo variantų ar kur prie sprendimo galima priėti visai skirtingais būdais

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

VEIKLOS, KVIETIANČIOS PRIIMTI SPRENDIMĄ:

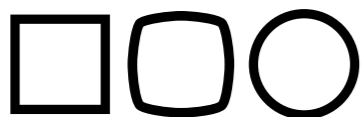
- Argumentavimas, bendrame sprendimo priėmime, pasitelkiant skirtingus argumentus: loginius, etinius, estetinius.
- Žaidimas teisėjais ar adovakatais, organizacijos vadovais, strategais.
- Asmeninės ar grupinės strategijos kūrimas, tikslo ir prioritetų išryškėjimas, atsižvelgiant į turimus duomenis.
- Individualaus sprendimo priėmimas, įvardinant sau argumentus. Sprendimų suliginimas, skirtingų perspektyvų pažinimas. Asmeninio sprendimo tinkamumo ribų įvardinimas.

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

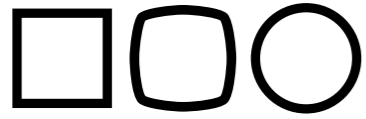
SUPRASTI, KAIP MAŽTAU AR NEMAŽTAU

- Reflektuoti patyrimą, pastebinti, kas vyksta, kaip tame jaučiuosi, kokios galimos reiškinijų ir mano savijautos priežastys. Susilaikyti nuo skubotų išvadų darymo.
- Įvardyti savo prielaidas ir/arba visuotinai mūsų kultūroje priimtas idėjas ar praktikas bei tai kvestionuoti.
- Tyrinėti, kaip formuojasi nuomonė - atskirti nuomonės formavimąsi pagal pirmą įspūdį ir nuomonės formavimąsi kritiškai mąstant.
- Kritinė refleksija - gilinimasis į reiškinio ir savo reakcijos į reiškinį priežastis.
- Tyrinėjimas kaip, kada ir kas suformavo mano/mūsų požiūrį, į tam tikrus dalykus: „Iš kur aš tai žinau?“

**KŪRYBINĖS
JUNGTYS**

	KŪRYBINGUMAS Naujų idėjų ir sprendimų generavimas	KRITINIS MĄSTYMAS Idėjų ir sprendimų kvestionavimas ir įvertinimas
TYRINĖJIMAS	<ul style="list-style-type: none">- Jaučia, empatizuoja, stebi, apsibrėžia tinkamą (relevant) patirtį, žinias ir informaciją;- Įvardina ryšius su kitomis sąvokomis, idėjomis, integruoja kitų disciplinų perspektyvas.	<ul style="list-style-type: none">- Supranta kontekstą/rėmelį ir problemos teritoriją (ribas);- Identifikuoja ir kvestionuoja prielaidas, tikrina faktų tikrumą, interpretacijos tikslumą, analizuoja vietas, kur stinga žinių.
ĮSIVAIZDAVIMAS	<ul style="list-style-type: none">- Tyrinėja, ieško ir generuoja idėjas;- Būna ir žaidžia su neįprastomis, rizikingomis ar radikaliomis idėjomis.	<ul style="list-style-type: none">- Identifikuoja ir apžvelgia alternatyvias teorijas ir nuomones bei palygina ar įsivaizduoja skirtingas perspektyvas;- Identifikuoja įrodymų, argumentų, tvirtinimų ir įsitikinimų stiprias ir silpnas puses.
DARYMAS	<ul style="list-style-type: none">- Atlieka, gamina, vizionuoja, kuria produkto prototipą, sprendimą ar atlikimą, sau nauju būdu.	<ul style="list-style-type: none">- Sutvirtina sprendimą ar argumentus loginiais, etiniais ar estetiniais kriterijais.
REFLEKTAVIMAS	<ul style="list-style-type: none">- Reflektuoja ir įvertina pasirinkto sprendimo ir jo galimų pasekmių naujoviškumą;- Reflektuoja ir įvertina pasirinkto sprendimo ir jo galimų pasekmių relevantiškumą.	<ul style="list-style-type: none">- Įvertina ir pripažįsta patvirtinto sprendimo ar pozicijos nepastovumą ir ribas;- Reflektuoja savos perspektyvos kilmę lyginant su kitomis perspektyvomis.

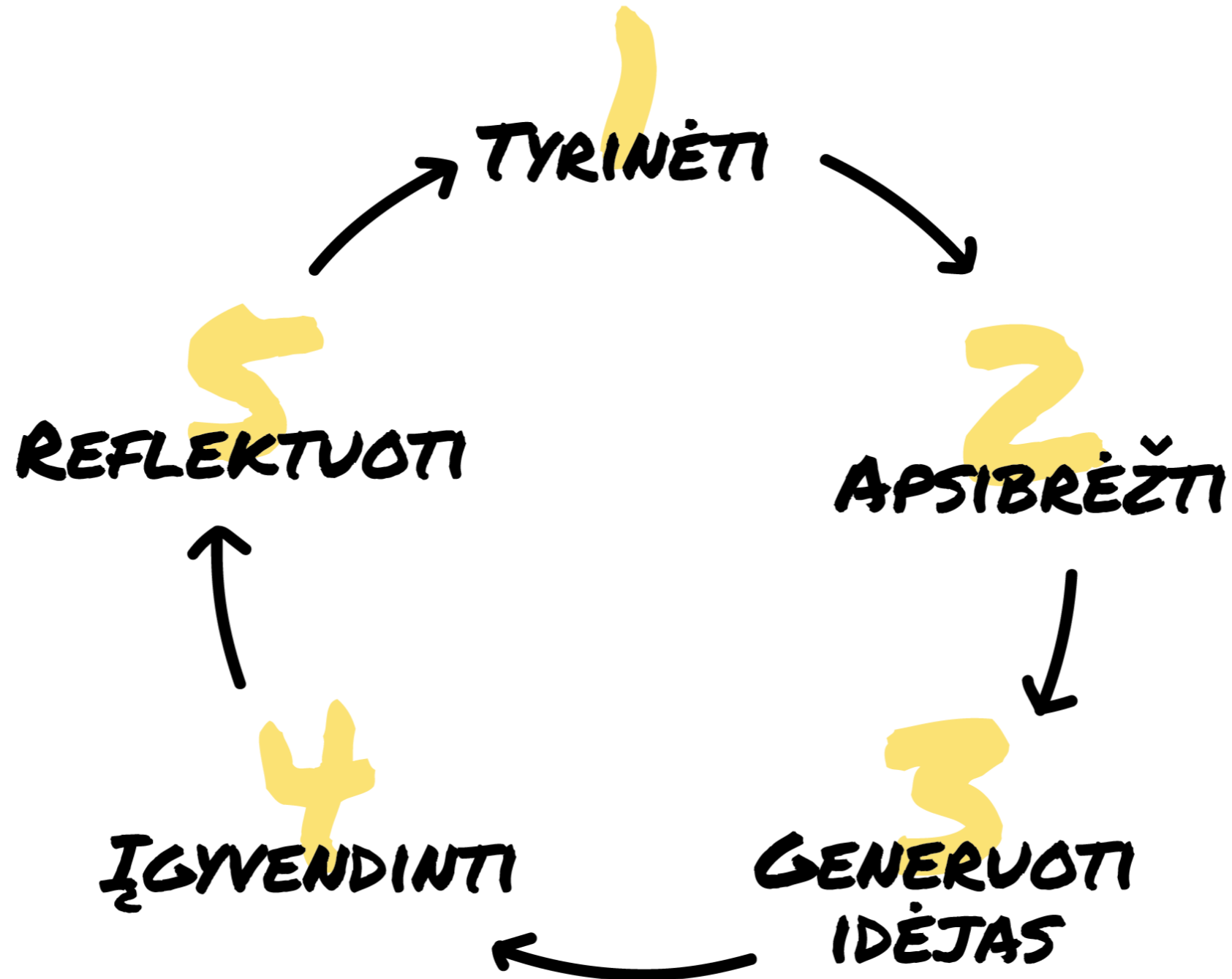

KŪRYBINĖS
JUNGTYS

KŪRYBINGUMAS

Naujų idėjų ir sprendimų kūrimas.

KŪRYBOS PROCESAS PAGAL DIZAINO MAŠTYMĄ

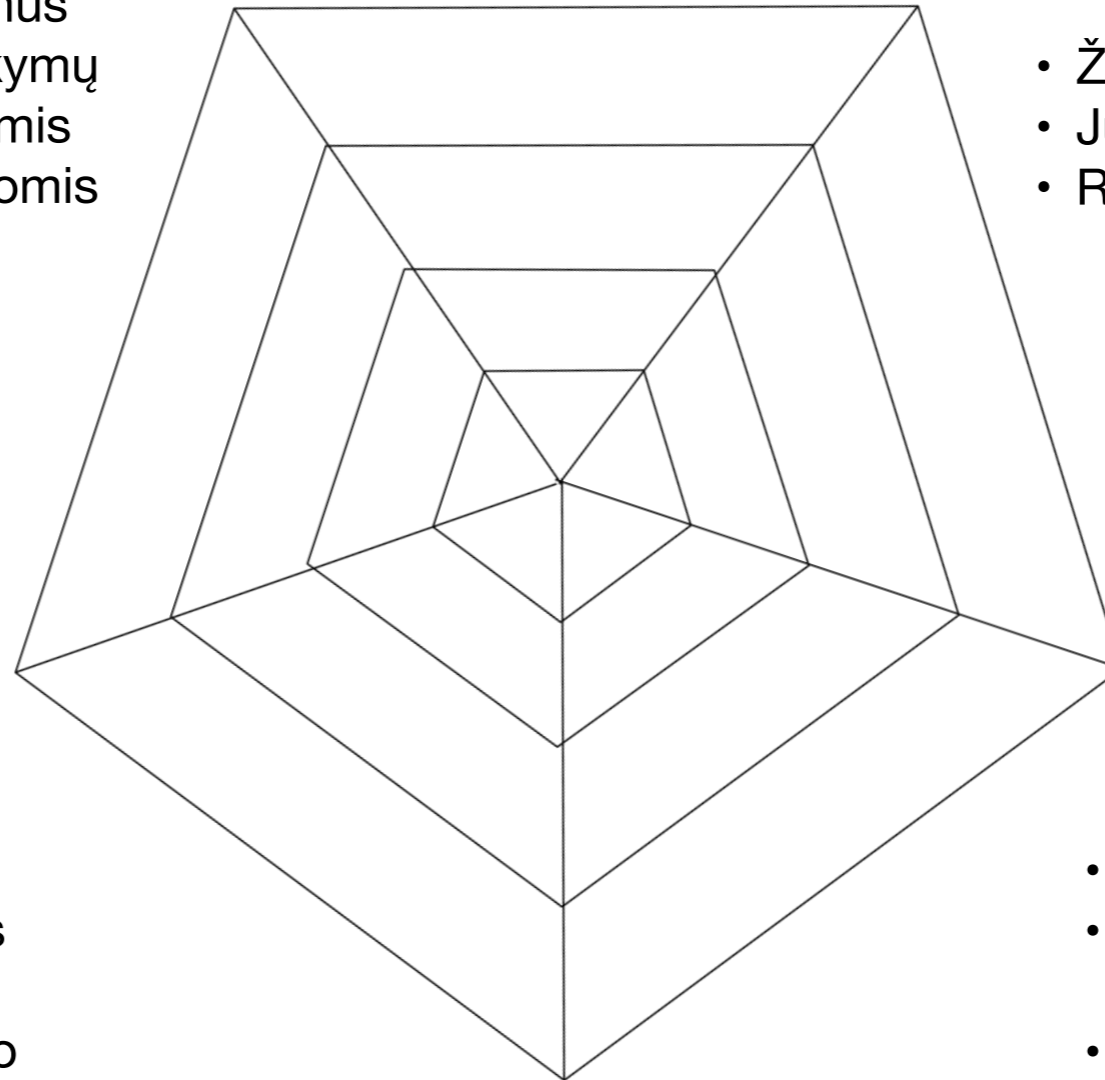
KŪRYBIŠKO MAŠTYMO ĮPROČIAI

Smalsumas

- Stebisi, kelia klausimus
- Tyrinėja, ieško atsakymų
- Abejoja įsitvirtinusiomis prielaidomis ir normomis

Vaizduotė

- Žaidžia idėjomis
- Jungia skirtingas sritis
- Remiasi intuicija

Nuosekli praktika

- Veikia praktiškai stengiasi tobulėti
- Nuolat tobulina techninius įgūdžius
- Kitiškai vertina ir apmąsto

Atkaklumas

- Toleruoja neapibrėžtumą
- Pripažįsta sunkumus, kaip darbo dalį,
- Drįsta būti kitoks

Bendradarbiavimas

- Geba dirbti su kitais
- Užmezga ir priima grįžtamąjį ryšį
- Dalijasi idėjomis ir kitais produktais